כיצד פרק שני יבמות

מבית אחד יבומי הדא ואיפטור אידך לא דדלמא אין זיקה בכנוסה והוו להו שתי יבמות הבאות משני בתים אלמא מספקא ליה וכי תימא מדאורייתא ה"נ דמייבמא הדא ומפטרא הדא ומדרבנן הוא דאסור גזירה משום שמא יאמרו ב' יבמות הבאות משני בתים הדא מייבמא ואידך מיפטרא בולא כלום והא טעמא דר"ש משום מאמר ולאו מאמר הוא דתניא אמר להם רבי שמעון לחכמים אם מאמרו של שני מאמר אשת שני הוא בועל ואם מאמרו של שני אינו מאמר אשת ראשון הוא בועל אמר ליה אביי ולא שני לך בין זיקת יבם אחד לזיקת שני יבמים דלמא כי אר"ש זיקה ככנוסה דמיא ביבם אחד אבל בשני יבמין לא ומי שני ליה לר"ש והתניא כלל אר"ש כל שהלידה קודמת לנשואין לא חולצת ולא מתייבמת נשואין קודם ללידה או חולצת או מתייבמת מאי לאו ביבם אחד וקתני לא חולצת ולא מתייבמת לא בשני יבמים אבל ביבם אחד מאי הכי נמי או חולצת או מתייבמת אי הכי אדתני נשואין קודמין ללידה או חולצת או מתייבמת ליפלוג וליתני בדידה בד"א בשני יבמים אבל ביבם אחד או חולצת או מתייבמת כולה בשני יבמין קמיירי ואלא מאי כללא ועוד מתיב רב אושעיא [6]ג' אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות או אשה ובתה או אשה ובת בתה הרי אלו חולצות ולא מתייבמות ור"ש פוטר ואי ס"ד קסבר ר"ש זיקה ככנוסה דמיא לייבם לקמייתא ותיפטר אידך אמר רב עמרם מאי פוטר נמי פוטר בשניה והתניא [7]ר"ש פוטר בשתיהן אמר רבא שניה שבזוג זה והשניה שבזוג זה קא טעי רבא בארבעה זוגי חדא דאו או קתני ועוד ר' שמעון פוטר בארבעתן מיבעי ליה ועוד תניא ר"ש פוטר בשתיהן מן החליצה ומן הייבום שנא' [8]ואשה אל אחותה לא תקח לצרור [9]בשעה שנעשו צרות זו לזו לא יהא לך ליקוחין אפ' באחת מהן אלא אמר רב אשי אי דנפול בזה אחר זה הכי נמי הכא במאי עסקינן דנפול בבת אחת ורבי שמעון סבר לה [10]כרבי יוסי הגלילי דאמר אפשר לצמצם רב פפא אמר בייבם ואח"כ נולד פליג ר"ש בנולד ואח"כ ייבם לא פליג ותרווייהו לרבנן איצטריך [11]ולא זו אף זו קתני תניא כוותיה דרב פפא ותיובתא דר' אושעיא שני אחים בעולם אחד ומת אחד מהם בלא ולד ועמד השני הזה לעשות מאמר ביבמתו ולא הספיק לעשות בה מאמר עד שנולד לו אח ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה או חולצת או מתייבמת עשה בה מאמר ואח"כ נולד אח או שנולד לו אח ואח"כ עשה בה מאמר ומת הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו ושניה חולצת ולא מתייבמת

ר'

שמא יאמרו שתי יבמות בו'. פירש נקוטר' שנפלו בבת אחת כר' יוסי הגלילי דאמר אפשר לצמצם ועי"ל כגון שהראשונה היא ערוה לאחיו השני שמת שלא היתה זקוקה לו כלל:

והא טעמא דר"ש משום מאמר ולאו מאמר הוא דתניא וכו'. הו"מ לשנויי דלדבריהם דרבנן קא"ל: **דתניא** אמר להם ר"ש בו'. והא דאמר בפ' ר"ג (לקמן נא:) דר"ש סבר דמאמר קונה קנין גמור הייט לענין שאין ביאה ומאמר אחריו אכל לא עביד לה כבנוסה:

ועוד מתיב רב אושעיא. כאן מוכיח כפר"ת דרבי אושעיא לאו הייט רב אושעיא [1]דהיא דפ' הדר בעירובין (ד' סח. ושם) דקסבר התם ר' אושעיא דאין ברירה ובפרק בתרא דבילה (ד' ז: ושם) אית ליה לר' אושעיא ברירה:

רבי

מסורת הש"ס

1) (לקמן כח:), 2) (לקמן כח: קדושין נ:), 3) (לקמן כח. שבועות לב. כתובות כו. יח. יח.), 4) (נעתק טו: ב"מ לח. תוספות כ.), 5) כל זה בפ"א פיעו, 6) ל"ל בהסיא דפ' כי' רש"ל.

תורה אור השלם

1. ואשה אל אחתה לא תקח לצרר לגלות ערוותה עליה בחייה: ויקרא יח יח

גליון הש"ם

גמ' בשעה שנעשו צרות. ע' קידושין דף נ ע"ב תד"ה לו הכי:

מוסף רש"י

ג' אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות וגו'. ומתי ונפלו לפני השלישי, הרי אלו חולצות ולא מתייבמות. לפי שאחיהן זקוקות לו מקדושי שני אחיו, וזיקה הוי כקנין קדושין, ואי מייבם הדא מנייהו קנסיב אחות זקוקתו בחייה, וזקוקתו הויא כאשתו, אבל חלצה כעין דלא מלים למיהב כאחות אשה ממש לפטור בלא כלום (לעיל ח:).

תוספות ישנים

פובר בארבעתן. תימה אמאי לא קאמר בשבעתן דהא כי לקח אחת מן שני ראשון לא יקח מנסי אחיו, מנסי ראשון לא יקח מנסי אחיו ואם אחד אין לו לייבם אלא אחת והאחרות פטורות. ונס מנסי שמעון לא יקח כי אחת הערות לאיסה שלקח א"כ כל שני שמעון הם לית עדיה. ומזה נראל לתרץ דלא אשם לאתוי פטור בשלש הצרות שנפלו עם אותה שמייבם דפסיעות היא שאין לו לייבם מארבעתן אלא אחת ואותה שיבא יקח לו דבלהו חיא ליה. אבל הני אחרונות אלו אחרות לו ובהני הי"ל למכתב פוטר בארבעתן כ"ש לראש"י אבל מ"מ קשה דהיכי קאמר אי דנפול בזה אחר זה הכי נמי דר' שמעון סבר הכא יש זיקה היקה ככנוסה דמיא הא אמרינן דבשני יבמין לא אמרינן זיקה ככנוסה וה"ג בין בלוקח הרבה יבמות לין לני ליתר לר' שמעון דזיקה ככנוסה דמיא אשה דלא יעבוד אחה מהם יקח ואין היקה מיוחדת ופ"ק אמאי נקט דנפלאין ד' זוגי (אשכר) כי נמי לית בפלאין רק כ' אחיות ושאר נשותיהן נכריות אמת הדבר דבשייבם ג' מהן כולן פטורות. ונראה אל הקדוש דכי קאמר שניה שבזוג זו ושניה שבזוג זו מיירי שם שמוצה אחין נשואים לאותם שמצה נשים שתי אחיות ואשה ובתה ואשה ובת בתה ואשה ובת בנה כל ג' וא' אחת מהן. והשתא הראשון שמת אשתו מתייבמת והשניה יוצאה משום אחות עדיה אשה מי שמת שני עדיה לאשת הראשון וכן כולן אשת מי שמת ראשון מתייבמת ואשת מי שמת אחריו עדיה. והשתא איכא ד' מהם דאחיות ליבם לזה אחה שנפלו כלם לפניו וד' מהן יש אחיו דאחיות לבתייבם ומיהא דקאמר פוטר בארבעתן יכן אלהי קדשיות מתורץ (ממני) [כזה]:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com